

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din. — Cena malim oglasom do 30 besed 15 Din, vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

VI. LETO

Murska Sobota, 17. januarja 1937.

ŠTEV. 3.

V borbi za mir

Z ozirom na svetovni politični položaj, je začetek letošnjega leta res upa poln, saj so se osnove za ustvaritev svetovnega miru v marsičem okrepile. Že v prvih dneh novega leta lahko zaznamujemo štiri važne politične dogodke, ki bodo brezdvomno ugodno vplivali na vse dogodke naše meglene bodočnosti. V prvi vrsti moramo omeniti jugoslovensko-bolgarsko pogodbo, ki pomeni veliko okrepitev miru na Balkanu, dalje italjansko-angleški dogovor, ki odstranjuje stalno nevarnost sporov na Sredozemskem morju, na to še vsestransko delo za sklenitev jugoslovensko-italjanske ter jugoslovensko-madžarske prijateljske pogodbe a slednjič še svitanje v Španiji kjer izgleda, kljub zadnjim zapletljajem v afriških kolonijah, da se bodo slednjič velesile sporazumele in tako prisilile Španijo, da v najkrajšem času sama uredi svoje zamotane račune.

Predvsem nekaj besed o jugoslovenski-bolgarski pogodbi. Prijateljski odnosi z bratsko Bolgarijo so trajala vsa zadnja leta, vendar se niso povzpela do one točke, kjer postaja beseda tudi dejanje. Blagopokojni kralj Aleksander I. je udaril prve trajnejše temelje ob priliki svojega obiska pri bolgarskem carju Borisu III. Nakazana je bila smer vsemu bodočemu delovanju državnikov obeh bratskih držav. Bolgarskemu min. predsedniku Kjuselivanovu in dr. Stojadinoviću, oba sta namreč tudi zunanja ministra svojih držav, je uspelo, da sta uresničila od obeh narodov gojene želje. Ogromnega dela je bilo treba, da se je ustvarila ta zveza. Samo tisti zna prav ceniti uspehe teh državnikov, ki se poglabi v pretekle odnose bolgarskega in srbskega naroda v zadnjih petdesetih letih.

Pomembne važnosti za nas je tudi angleško-italjanski sporazum. Slednjič sta se obe velesile sporazumele glede Sredozemskega morja, ki je za obe državi življenske važnosti. Do nevarnih višin se je razprtija med Anglijo in Italijo povzpela za časa abesinske vojske, ko se je bilo bati resnih in dalekosežnih posledic. Hvala Bogu, prepad tega nespo-

le Anglija in Italija, temveč vse države, ki leže ob Sredozemskem morju, pa tudi naša, ki leži ob Jadranski obali, bodo imeli od tega sporazuma velike koristi.

Mnogo se govori, še več pa piše o predstojajočih pogajanjih za sklenitev prijateljske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo ter Jugoslavijo in Madjarsko. Pomembne so v tem pogledu izjave našega min. predsednika dr. Stojadinovića, ki jih je podal ob priliki podpisa nove jugoslov.-italjanske trgovinske pogodbe, prav tako tudi besede Mussolinija, ki jih je govoril zbranim fašistom v Milanu. Oba državnika se strinjata v tem, da sta obe državi v odvisnosti druga od druge. Ta navezanost pa ne prihaja do izraza le na gospodarskem polju, temveč tudi na političnem poprišču. In v tem sta si obe državi edini. S sklenitvijo predvidene pogodbe bo ustvarjen najtrdnjši temelj za mir ob obalah Jadrana, važna pa bo tudi pridobitev na gospodarskem polju saj bo dober kupec segel po našem nakupičnem blagu, ki bo brezdvomno dvignil ceno našemu žitu in živini.

Polagoma pa se izboljšujejo tudi razmere napram sosednji Madjarski. Korak za korakom se približujemo in stremjenja državnikov obeh držav za ustvaritev prijateljskega sožitja so vedno bolj vidna. Ne bo odveč če s tem v zvezi obudimo besede regenta Horthyja, ki jih je že pred leti spregovoril ob neki priliki v

Mohaču, češ da je vez, ki je spajala Srbe in Madjare v srednjem veku, v skupni borbi proti sovražniku krščanstva, smatrati še danes za temelj, na katerem se bi lahko gradilo naprej! In ko je lani Horthy potoval v Rim si je izbral pot skozi našo državo, kjer je bil deležen oficijelnega sprejema in dejstvo da je banu odgovoril v srbohrvatskem jeziku, se je smatralo za dober znak. Za tem je prišel v Beograd po informacije madjarski poslanik Rajnysz, temu je sledila velika literarna prireditev srbskih pisateljev v Budimpešti, kateri so prisostvovali vsi vidnejši predstavniki madjarskega javnega življenja. Navdušenja, ki so ga bili deležni srbski literati, je pač najlepši dokaz, da med Beogradom in Budimpešto ni takšnih ovir, ki se ne bi dale odstraniti. Vsi znaki govore, da bo veliko delo našega zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića, ki stremi po ustvaritvi trajnega miru ob naših državnih mejah, rodilo uspehe.

Nevarnost, da bi se plamen vojne širil iz Španije po ostalih državah, pa je tudi minula. Še je mnogo trenja med posameznimi državami glede španskega vprašanja a vsi državniki se bodo tisočkrat premislili preden bi svoj narod pognali v ono žalostno dobo, ki leži v bridkih spominih za nami. Ta zavest je tolažba ljudstvu ob nastopu novega leta in upamo, da nas tudi v bodoče ne zapusti.

mrtvilo ne le za poslovno, marveč tudi za politično življenje. Vsi ministri, ki niso doma v Beogradu, so odpotovali na svoje domove, enako tudi narodni poslanci in senatorji.

Sredi tega meseca se bodo baje pričela pogajanja med J. R. Ž. in dr. Mačkom. Nekateri časopisi pišejo, da se ne sme pričakovati, da bi se pogajanja razvijala hitro, ker so vprašanja, za katera gre, izredno važna in jih je treba vsestransko proučiti in temeljito rešiti, ako naj se doseže res stvaren in trajen sporazum.

V Vrbaski banovini bodo letos začeli graditi pet novih bolnišnic. Dve se bosta zgradili iz sredstev rednega banovinskega proračuna, ostale tri pa iz prihrankov, ki so bili doseženi v letošnjem proračunskem letu.

V Haagu na Nizozemskem je z velikimi svečanostmi bila izvršena poroka nizozemske prestolonaslednice Julijane z nekim nemškim princem, ki je dobil po poroki naslov nizozemskega vojvode in naziv kraljevska visokost.

Avstrijski kancelar se je baje te dni sestal z Otonom Habsburškim, s katerim je imel daljši razgovor. Na podlagi tega sedaj krožijo po Avstriji govorice, češ da bo še letos prišlo do obnove monarhije.

Trgovinska pogajanja med Nemčijo in Avstrijo so se razbila. Kakor pišejo časopisi, se bodo zastopniki obeh držav ponovno sestali in skušali skleniti gospodarsko pogodbo, ki bi vsestransko zadovoljila.

V Bolgariji se pripravlja izprememba sedanje vlade. V novo vlado bi prišli zastopniki zemljedelske zveze.

„Nočemo nobenega vojaškega sodelovanja z Nemčijo, na trgovskem polju pa bodimo previdni“, na to stališče so se postavili Avstrijci, glede odnosa do Nemčije. S tem v zvezi omenjajo tudi našo državo ter pravijo: „Jugoslavija je z Nemčijo že doživela svoje razočaranje, ko je mislila, da bo ojačeno trgovinsko poslovanje za njo ugodno, a se je izkazalo, da je bilo ravno nasprotno in da je Nemčija priložnost izkoristila in svoje blago v preveliki meri v Jugoslavijo uvažala, od Jugoslavije pa sorazmerno manj kupila.“

Madžarski regent Horthy bo v kratkem spet odpotoval v tujino. Njegovi obiski bodo uradnega značaja. Tokrat bo obiskal najprej London, nazaj grede pa se bo ustavil v Parizu.

Ob priliki četrte obletnice svojega režima v Nemčiji, bo Hitler izdal poslanico na ves svet, v kateri bo v

POLITIKA

Predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš bo meseca maja prispel v našo državo, najbrže o priliki zasedanja stalnega sveta Male antante ter bo prisostvoval sestanku zunanjih ministrov Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije. Iz Jugoslavije bo odpotoval v Bukarešto, da vrne poset romunskemu kralju, ki je lansko jesen obiskal Prago.

Avstrijski zvezni kancelar je o odnošajih Avstrije do naše države rekel sledeče: Veliko zadovoljstvo nam povzroča, ker se v Jugoslaviji kaže večje razumevanje za našo politiko, kajti s tem se ustvarja ozračje zaupanja, v katerem bi se mogla urediti vprašanja, ki bi se drugače ne mogla obvladati.

Pomorske zadeve spadajo danes pod celo vrsto ministrstev. Največ

imajo opravka z njimi ministrstva trgovine in industrije, prometa ter pošte in telegrafa. Zato so bila vsa reševanja v pomorskih zadevah dolgotrajna. Sedaj se je pričela akcija, da dobimo posebno ministrstvo za pomorstvo.

Notranje ministrstvo namerava ustanoviti posebno žensko policijo. Ti oddelki bodo dodeljeni vsem policijskim upravam na sedežih banovin.

V Zagrebu je bila konferenca jugoslovenskih katoliških škofov. Konferenci je prisostvovalo, poleg papeškega nuncija Pellegrinettija, še 17 škofov in nadškofov, odnosno njihovih zastopnikov.

Zaradi pravoslavnih božičnih praznikov, ki so bili prejšnji teden, je nastopilo v Beogradu popolno

glavnem predlagal omejitve svetovnega oboroževanja.

Nemčija na vseh koncih in krajih štedi. Radi pomanjkanja papirja, ki ga morajo uvažati iz Švedske, bodo nemški časopisi zmanjšali svoj obseg. Vse papirne odpadke se morajo oddati posebnim ustanovam, kjer pa teh ni, pa občinskim uradom, ki jih nato pošiljajo v papirne tovarne za izdelavo novega papirja. Prav tako je odrejeno zbiranje vsake vrste živalskih odpadkov, ki se prav tako uporabljajo. Med drugim je strogo odrejena oddaja kavnega usedka, iz katerega pridelujejo olje.

Zadnje dni so v Avstriji bile izvršene številne aretacije. V zapor je romalo nad sto pristašev narodnega socializma in komunistične Moskve. Obdolženi so protipostavnega delovanja.

Proračun ameriških Združenih držav znaša nad 6 milijard dolarjev. Ogromna vsota je določena za vojsko in sicer 980.763.000 dolarjev (45 milijard Din). Večji del te vsote je namenjen mornarici, katera si bo zgradila 2 bojne ladje, vsaka po 50 milijonov dolarjev, ter še 20 manjših vojnih ladij. Kopna armada bo dobila 520 novih letal.

V Nemčiji bo v kratkem večja preosnova sedanje vlade. Na krmilu bodo ostali isti ljudje, le vloge si bodo zemenjali.

Nemci so izkrcali svoje čete v španskem Maroku v Afriki ter se polastili tamošnjih rudnikov. Sedaj hočejo pridobiti na svojo stran domačine z namenom, da jih naščuvajo proti Francozom, ki imajo v bližini svoje kolonije. Radi tega so Francozi silno razburjeni in so na vseh koncih in krajih ojačili svoje vojaške posadke. Vzdušje afriške obale se je zbralo tudi francosko vojno brodovje z izgovorom, češ da bo imelo le svoje vsakoletne vaje. V Afriko je nemudoma odpotoval francoski vojni minister.

Tudi Anglija se je pridružila francoskemu stališču, da se je treba upreti vsakemu prodiranju Nemčije v

severnoafriške kolonije in da se bosta zoperstavili takemu poizkusu če treba tudi z vojaško silo.

„V Španiji je vojna tujcev“ tako piše neki angleški časopis ter navaja: Nacionalistično letalstvo je v rokah Italjanov in Nemcev, prav tako tudi vse protiletalsko topništvo. Rusi pošiljajo komunistom neprestano orožje in sami vodijo obrambo Madrida. Nemška pehota v Španiji šteje 10.000 mož. Če bi bili tujci pustili Španijo na miru, bi bila vojna že davno končana. Inozemstvo pa je iz državljan-

ske vojne napravilo borbo med komunizmom in fašizmom.

Na nacionalistični strani je tajska legija, ki šteje 52.000 mož v kateri so italjanski, portugalski in drugi prostovoljci. Nemci nastopajo v bojih sami. Maroških čet je malo.

Na strani španskih komunistov se bori vsega 12.000 inozemcev od katerih je 30 odstotkov Italjanov, nato pridejo Poljaki, Čehoslovaki, Holandci, okrog 1000 je Angležev, najmanj pa je Rusov, ki pa imajo poveljujoča mesta v svojih rokah. Tako poroča neki francoski časopis.

Šolsko poslopje v Murški Soboti

Nisem prvi in menda tudi ne zadnji, ki se dotakne v Murški Soboti najbolj perečega vprašanja in to vprašanje obstoječega šolskega poslopja in vprašanja zgradnje nove šolske stavbe. Sedanja šolska stavba je doslužila, bila je primerna pred 30 do 40 leti, ko še ni bilo toliko otrok, ko še Murska Soba ni imela 4.000 prebivalcev, ko še ni imela 16 razredov. Takrat je 5 učnih lokalov zadostovalo, saj je bil mogoč celodnevni pouk, stavba pa je tudi bila v higijenskem oziru mnogo boljša. Leto 1925. je udarilo pečat neuporabnosti, saj so še posledice na njej danes vidne, saj še v posameznih razredih danes rastejo radi vlažnosti gobe.

In v take prostore mora zahajati naša mladina, ki je naš up, ki je naša bodočnost. Koliko boleznij je že vsklilo ravno v naših šolskih prostorih, koliko epidemij ima leglo v naših učnih lokalih! Saj pa ni čudno! Šola je zaposlena od ranega jutra do teme. Predpoldan starejši letniki, popoldan pa še v zastrupljen in pokvarjen zrak naši najmlajši — elementarci. Boli me, če pomislim, da ravno najnežnejša pljuča morajo dušiti razni pokvarjeni plini. Vprašam samo mero-dajne faktorje, ali pomislijo, kako greše nad njeno vzgojo? Ali pomislijo na to, da bi mladina morala vzljubiti šolo, da bi ji morala biti drugi prijeten dom, v katerem bi se počutila boljše kot doma!

Ali pomislijo, da je pred vojno tukajšnja mladina imela na razpolago kar 11 lokalov, danes pa istim številom otrok in z več oddeljenji samo 9! Mladina hoče znanja, mladina se hoče počutiti v šolskih prostorih domače in mi ji jih želj ne smemo odreči.

Mnogo se je govorilo in se govori o novi šolski stavbi, vse so le gradovi v zraku, do realizacije ne pride. Vprašanje, zakaj se ne prične z zidanjem nove šolske stavbe, nas zanima in moramo priti do rešitve. Slišimo razne odgovore, da ni primerne-ga stavbišča, da ni posojila i. t. d. Stavbni prostori so na razpolago in to prvi najidealnejši, dovolj visok in obsežen, na ogli v Šolski ulici pred Martiniščem, drugi pa v parku. Stavbni prostori, ki jih ima občina Murska Soba za šolo, so torej lepi in primerni. Mogoče ne dobi posojila? Razumljivo je, da je težko za denar, a prepričan sem, da bi se tudi dobil denar, če bi občina s tem milijonom dinarjev stavbnega fonda, ki ga ima, postavila stavbo v surovem stanju, na katero bi potem gotovo dobila, če ne drugo, pa hipotečno posojilo. Z delom moramo pričeti, in gotovo bo z našo dobro voljo vse napredovalo.

Denar za novo stavbo bi se tudi dobil iz prodaje starih dveh šolskih stavb, ki sta last „Zaklada kraljevine Jugoslavije“. Stopimo z aktom pred mero-dajna „nesta in naša prošnja gotovo ne bo odbita. Pričnimo z delom,

zidajmo novo šolo, s tem bomo najbolj koristili naši mladini, vsej naši generaciji, sebi pa bomo postavili trajen spomenik za vzgled našim poznim rodovom!

Vzorni ženi in materi v spomin

Tudi ti, skrbna žena in mati si nas zapustila tako, da boš ostala v spominu nas vseh vedno mlada in lepa, kot si bila v cvetu življenjske dobe, ko te je kruta usoda iztrgala tvojim dragim. Sklenila si svoje mlado življenje v času, ko si bila možu v največjo oporo in otrokom najbolj potrebna.

Toda tvoje dobro ime je močnejše od smrti! Ne govorimo o tebi le zato, ker je smrt izbrisala vse slabo in povečala kar je bilo lepega, kakor se zgodi mnogim ljudem. Ne ti si bila v resnici poosebljena dobroti. Mi vsi, ki smo te poznali, smo te ljubili in spoštovali, saj je v tvojem srcu utripal zaklad najlepših ženskih kreposti. Nikoli nisi nikogar razžalila, saj ti žaliti sploh nisi znala. Čudili smo se kako more biti toliko plemenitosti v tako preprosti kmečki duši!

Ta duševna plemenitost se je odražala tudi v tvoji zunanosti. Kdo na vasi je bil tako ponosen na svojo lepo mlado ženo, kakor tvoj mož? In bil je lahko ponosen. Katera žena na vasi se je znala tako pristrčno in odkrito smejati, kakor ti? Videli smo te sredi trdnopolnega dela, ko so žarela lica in so ti visele potne kaplje na čelu in vendar si imela smehljaj na licu in prijazno besedo za vsakogar, kakor za moža in za otroke, prav tako tudi za zadnjo služkinjo na pristavi, prav tako za bednega siromaka, ki ni nikoli zastoj prosil pri tebi. S kakim zadovoljstvom je številna družina po težkem delu prisedala k mizi, saj si ti vedno tako skrbno in točno vse pripravila. In tedaj smo čuli tvoj zvonki in nalezljivi smeh vsi blizu in daleč naokoli. Da, tako se je znala smejati samo mlada gazdarica z marofa in smejali smo se tudi mi, če-

FR. KOVAČEVA:

19

Mati.

Gospa Margareta se je zadržila in sunkoma pobrala staro-modno ročno torbico, ki ji je padla na tla ter odšla z energičnimi koraki skozi vrata. A zopet je obstala. Ni vedela kam naj gre. Mogoče se je zmotila? Razkošna svetloba ji je slepila oči. Na stopnicah preproge, zelena zmešnjava eksotičnih rastlin v cvetličnih lončkih.

V naslednjem hipu je stopil k njej vratar.

„Koga iščete?“ jo je odsekano vprašal.

„Jaz . . . prosim če bi mi povedali v katerem nadstropju stanuje gospodična Ana Marija Blezer?“

Vratar je še enkrat premeril skromno oblečeno ženo ter ji zviška odgovorjal:

„Ne verjamem, da bi mogli sedaj govoriti z gospodično Blezerjevo. Ravno kar je odšel gospod komorni pevec in slišal sem še kako je slugi naročeval, naj bo vse pripravljeno ko-

se zopet vrne ker bodo nočjo gostje pri njem. Milostljiva gospodična se sedaj gotovo ukvarja z toaletto. Ali ne bi prišli mogoče jutri, tako med deseto in enajsto uro, takrat najlažje govorite z gospodično.“

Kakor ne bi razumela besed, je gospa Margareta gledala v lice vratarjevo.

„Vi mislite, da moja . . . da je gospodična Blezer tudi povabljen v družbo?“

„Ne . . . ne, k njima pridejo gostje. Gospod komorni pevec je prav vesel človek. No ja, saj ima sredstva za to.“

„Ali ne stanuje gospodična sama tukaj? Gotovo je pri kakih družini v oskrbi!“

In naenkrat je postal vratar prav gostobeseden.

„Veste, tako pa to zopet ni“, ji je odvrnil in pomežiknil z očmi. „Pri umetnikih je to drugače. Gospod komorni pevec je mlad in lep gospod in gospodična pač stanuje pri njemu kot . . . hm . . . kot njegova nevesta. In oba živita tako kot poročenca, pri katerih tudi ne manjka prepira. Go-

spod pač rad pogleda še drugim mladim dekletom v oči ter rad preskoči ojnice. Moj Bog — pa tukaj prihajajo gospodje, za danes ste že zamudili.“

Gruča elegantnih gospodov je krenila po stopnicah. Gospa Margareta je čula zasmehljivo smejanje. Eden izmed gospodov je mimogrede vprašal svojega spremljevalca:

„Kaj sploh dela mala, očarljiva Ana Marija? Popolnoma mi je nerazumljivo, kako si si mogel naložiti takšen tovor. Vsa čast vam . . . ampak žensk se človek težko iznebi.“

Odgovor je ostal nerazumljiv. Gospa Margareta se je oprijela ograje pri stopnicah. Silen strah jo je prevzel. Ni več mogla hoditi, ni slišala kaj ji je pravil vratar, ki je sili z besedami v njo. Podobe iz preteklosti so se porajale v njeni duši. Pred njo je stopila Ana Marija z velikimi, plašnimi otroškimi očmi. In zaslišala je njen glas ves prežet globoke ljubezni: „Da mati, ti moraš imeti z menoj veselje!“ Ali ni vsa teža krivde

ležala na njej? Takrat je še otrok ljubil mater in še danes bi bilo obema dobro. In ona? . . . Občutek krivde je podil njene misli v neskončnem krogu. Danes je izgubila svojega drugega otroka. Z praznim smehljajem, vsa odsotna je omahovala proti izhodu.

Vso jo je pretreslo. Ali je bilo vse to resničnost? Mar še živi? Zavest jo je zapuščala.

Kakor senca v megli je tavalala gospa Margareta po ulicah. V pošastni svetlobi pogreznjene hiše so stale ob cestah, v vdolbinah vhodov je prežala groza. Drevje v nasadih se je pošastno dvigalo v mračno nebo. Divja bolest je prepregla srce samotni ženi. Kaj je še bilo njenega? Vsa utrujena se je vsedla na klopi, ki je bila vsa mokra, vsa mrzla. Večerna sapa je mrzlo obkrožala njeno čelo. Kaj je že vprašal mladi, elegantni gospod? Kako je očarljivi, mladi Ani Mariji? . . . lastnini slovitega pevca. Ana Marija, ki je pozabila na dom in stariše, da krene na pot med zavržence.

(Se bo nadaljevalo.)

ravno nismo vedeli zakaj. Tvoj smeh nas je vedno spravljaj v dobro voljo.

Tudi tvoji gospodarji, katerim si bila tako vdana in zvesta so te znali ceniti, saj si bila tudi ti ena izmed tistih žen, ki si vedno skrbela, „da se ne bi podrl kak vogel hiše“. S tvojo vedrostjo in dobro voljo, predvsem pa s tvojim dobrim zgledom si vspodbujala k vestnemu delu vsakogar, ki je bival v tvoji bližini. Zato je vladal v tvoji okolici vedno tako lepi red in mir.

V tvoji težki bolezni so te do zadnjega spremljale naše nade, da se nekoč povrneš zdrava in vesela, toda zaman.

In tedaj, ko so potekale tvoje zadnje ure, so se tvoji gospodarji zopet izkazali dobrotnike. Izpolnili so ti željo, ki je tolikokrat mnogim odvzeta, največjo željo umirajočega: „v zemlji domači da truplo leži...“ Vrnili so te v naročje rodni materi in tvojim dragim, v naročje rodne zemlje še predno je tvoje plemenito srce za vedno prenehalo biti.

Ko bo vzcvetela prva pomlad bomo ponesli na tvoj prerani grob svežega cvetja, ki ti ga na tvoji zadnji poti nismo mogli dati. Počivaj mirno tam na robu širnega Prekmurja! Ohranili te bomo za vedno v hvaležnem spominu!

Mačkovci, 11. januarja 1937.

Tvoja soseda.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— † **Flisar Jožef.** V nedeljo jutraj, po kratki slabosti, je nenadoma preminul posestnik in mizarjski mojster g. Flisar Jožef. Dočakal je 60 leto starosti. Pokojni je bil znana oseba v našem mestu ter se je posebno živo udeleževal pri tuk. gasilski četi. Dokaz njegove priljubljenosti je bil lep pogreb, katerega so se udeležili vsi tukajšnji stanovi. Njegovim svojcem naše iskreno sožalje. N. v m. p.!

— † **Bačič Koloman.** Prejšnji četrtek je umrl slikarski mojster g. Koloman Bačič. Bil je star 50 let. V obrtniških krogih je pokojnik zavaljal odlično mesto. Preostalim naše sožalje. N. v m. p.!

— † **Botjak Kata.** V Vrtni ulici je po kratki mučni bolezni nenadoma umrla posestnica Botjak Kata. Bila je stara 77 let. Življenje pokojnice je bilo polno gorja, najprej je izgubila moža, nato pa ji je vojska ugrabila edinega sina. Preostalim naše sožalje. N. v m. p.!

— **Odhod.** Te dni odhaja na svoje novo službeno mesto v Lendavo g. geom. Armič L. ter gđč. Kozelj Erna. Ko se je v Lendavi ustanovila nova katastrska uprava, je bil g. Armič imenovan za predstojnika novega urada, a gđč. Kozelj pa za uradnico. G. geom. Armič je bil nad 15 let v našem kraju ter si je tekom tega časa, radi svoje vestnosti in zmožnosti v težkem poklicu, pridobil velik krog odkritosrčnih prijateljev, ki obžalujejo njegov odhod. Zazijala pa je vrzel tudi v vrstah tuk. Sokolskega društva, ki bo njega a posebno pa neumorno gđč. Erno pogrešalo v vsem svojem delu. Odhajajočim je bila pred dnevi prirejena lepa in pristrčna odhodnica. Na novi službenih mestih, v sosednji Lendavi, želimo obema, prav tako tudi ge. Armičevi, ki je bila vsa leta agilna članica tuk. Kola jugoslov. sester, mnogo zadovoljstva in sreče.

— **Kopaljšče v Zdravstvenem domu.** „Obratovanje javnega kopaljšča v Zdravstvenem domu v Murski Soboti se začasno prekine. Uprava.“

— **Mesarska veselica** se bo vršila dne 23. januarja 1937. v vseh prostorih kavarne in restavracije Faflik v M. Soboti. Igral bo mariborski „Jazz“ in ciganska godba. Obeta se obilo zabave in smeja. Cenjeno občinstvo se vljudno vabi na številno udeležbo.

— **Prireditve požarne brambe.** Vsakoletna prireditve domačega gas. društva je tudi tokrat prav dobro uspela. Vsi prostori v kavarni in restavraciji „Krona“, so bili okusno okrašeni. Med navzočimi smo vidli, poleg drugih domačih odličnikov, tudi našega poslanca g. Benka s svojo družino. Igrala je ciganska godba Baranja. Uverjeni smo, da je bil uspeh prireditve tudi v gmotnem oziru zadovoljiv, saj se bodo nabrani prispevki uporabili za najpotrebnejše izdatke naše človekoljubne ustanove.

— **Ali ste se že odločili,** da posetite „Planinski ples“ SK Mure? Ne bo Vam žal — zato Vam jamči vzorno in vneto pripravljanje prireditvenega odbora kluba. Dvorana bo okrašena v planinskem slogu, v baru bodo letos na razpolago prav izbrane specialitete — celo razpoloženje bo pa dvignilo mojstrsko sodelovanje slovitiga ljubljanskega jazz orkestra „Ronny“. Zato vsi na „planinski ples“ SK Mure!

— **„Kovran“.** Lansko leto za pustni torek, je izšla prva številka našega lokalnega humorističnega lista, s številnimi ilustracijami, ki je bil od vseh kar najbolj ugodno sprejet. Tudi letos namerava iziti „Kovran“ in od uredništva smo že naprošeni za objavo sledečega: „Iščemo dopisnike, pesnike, slikarje i. t. d. Nagrada po dogovoru. Tajnost zjamčena. Dopise pošljite v Prekmursko tiskarno. Kra, kra!“ Želji novega uredništva seveda radi ustrezemo.

— **„Soča“.** Dne 16. t. m. je članski sestanek v gostilni Benkič ob 8. uri zvečer. Vabljene so tudi prijatelji društva. Odbor.

— **Te dni razpošiljamo vabila** za naš „planinski ples“, ki bo 1. feb. t. l. Če bi istega morda kdo pomotoma ne prejel, a vabilo želi, naj ga zahteva pri tajništvu SK Mure. Odbor.

— **V nedeljo,** dne 17. t. m. popoldne ob pol 5. uri bo v posebni dvorani hotela Krona čajanka S. K. Mure. Ker je bila sedaj radi božičnih počitnic daljša pavza, je ta čajanka splošno zaželjena. Pridite!

— **Savezna strelska družina v Murski Soboti** ima dne 31. t. m. občni zbor ob 10 uri dop. v mali dvorani Sokolskega doma. Dnevni red kakor običajno. Dolžnost vseh članov je, da se občnega zbora brezpogojno udeležijo.

— **Vsem občinam** sporočam, da imam na zalogi najnovejšo PASJE KATASTRE z vsemi prilogami. I. HAHN, knjigarna M. Sobota.

DOPISI:

— **Križevci.** Nepričakovana podjetnost obmejnih stražarjev, nam je postregla dne 6. jan. 1937 z izrednim užtkom. „Jadranska straža iz Prosenjakovec“ je uprizorila pod spretnim vodstvom g. Kapetanoviča, upravnika pošte v Prosenjakovcih, na predvečer pravoslavnih božičnih praznikov slovensko ljudsko igro „Domen“, dramatičizacijo poznane Jurčičevega romana. Upoštevajoč izredne težave podeželskih odrov, je bila tehnična izvedba te težke ljudske igre s strani igralcev začetnikov, zelo spretno izvedena. Posamezni igralci so pokazali v vsakem pogledu zelo dobro pripravljenost. Posebno so se odlikovali v svojih težkih vlogah: hčerka Anka, mati Meta, hlapec Domen, graščak Sova, potepuh Urh in oče Jurij, ob zelo spretnim sodelovanjem ostalih igralcev. Zanimanje publike sicer ni izkazalo one zaželjene moralne podpore, katero bi ta obmejna prosvetna prireditve bila vredna, kar pa naj se pripiše slučajno nastalemu slabemu vremenu, zlasti pa današnjim težkim gospodarskim razmeram našega podeželja ter naj ne zlomi načrtano pot in vztrajnost naših pridnih obmejnih stražarjev. Le tako naprej za obmejno slovensko prosveto! Majorovič.

— **Ivanjkovci.** Vinski sejem in razstava v Ivanjkovcih se vrši v torek dne 19. januarja v dvorani tik kolo-dvora. Sejem traja nepretrgoma od 8. do 18. ure. Na razpolago bodo izvrstna vina iz Ormoško-Ljutomerskega okoliša iz leta 1936 in 1935. Cene zmerne.

— **Fekovci. Božičnica.** Pred božičnimi prazniki je bila prirejena na tuk. nar. šoli prav uspela božičnica, na kateri je bilo obdarovanih nad 60 siromašnih otrok. Program je obsegal v glavnem deklamacije in pev-ske točke, katerih aktualna vsebina za ta dogodek je navzoče ganila do solz. Postavljeno je bilo tudi lepo okrašeno božično drevo. Le žal, da od strani staršev ni bilo večjega odziva na tej človekoljubni prireditvi. S hvaležnostjo so otroci in navzoči starši prevzeli večje ali manjše darove, ki so jih prispevali Ciril Metodova družba, kraljevska banska uprava,

g. Benko Josip, narodni poslanec, občinski odbor R. K. in upravna občina Prosenjakovci. Če bi lokalni faktorji pravilno presojali materialno stanje staršev in se ozirali na številčno stanje otrok na šoli, bi se mnogo lažje ustreglo v zadovoljstvo vsem prizadetim. Uprava šole se najtopleje zahvaljuje vsem darovalcem, ki so pripomogli, da je siromašna deca prejela najpotrebnejše za zimo. — **Cerkvene zadeve.** V zadnjem času se mesečni verski obredi evang. veroizpovedi vršijo na tuk. nar. šoli. V mesecu decembru in 3 t. m. oddržani službi božji sta bili med vsemi najbolj obiskani. Obakrat je prihitelo iz bližnje okolice ogromno vernikov, med katerimi je bilo do 150 pri spovedi. To je jasen dokaz, da je ustanovitev nove župnije neobhodno potrebna, da se bo versko življenje nemoteno razvijalo dalje. — V kratkem se bo začelo delno zbiranje obljubljenih prispevkov v cerkvene svrhe in se bo s časoma pripravilo vse potrebno za zidanje projektirane cerkve v Selu, kjer je že v ta namen kupljen prostor v takozvanem „Betlehemu“. — **Preselitev obč. pisarne.** Ker je bil z ukazom kraljevskih namestnikov sedež občine Prosenjakovci premeščen v Selo, se je moral občinski urad preseliti v ta kraj. Občinska pisarna je sedaj uameščena v bivši gostilni Makari, kjer bo treba plačevati 50 Din mesečne najemnine. Uradovanje v teh prostorih se je pričelo tik pred božičnimi prazniki. — **Požari.** V poslednjih mesecih zopet vznemirjajo pogosti požari našo okolico. Pred dobrim mesecem je zgorela bajtica v vinogradu Čahuk Štefana, kmalu na to je postal žrtev plamenov kozolec slame Godina Štefana. Med prazniki se je dvakrat zaporedoma pojavil požar pri Török Ludviku; prvič je zgorel kozolec slame, drugič pa gospodarsko poslopje. 9. t. m. je izbruhnil velik požar pri Horvat Ivanu, kjer je ogenj upepelil velik kozolec slame. Na kraj nesreče so prispeli gasilci iz M. Sobote s svojo motorno brizgalno ter gasilci iz tovarne g. Benka. Na požarišče je prispel tudi starešina župe in narodni poslanec g. Benko Josip v spremstvu župana g. Hartnerja iz M. Sobote. Vsa nastala škoda je večinoma krita z zavarovalnino. Gasilci so povsod izvršili svojo dolžnost.

LOVSTVO

Lovska sezona traja do 31. januarja vsakega leta, dočim veljavnost lovskih kart samo do konca vsakega leta. Je to sicer nerodno, ampak če se predpisi tako glase, se jih moramo držati sicer lahko zapademo strogi kazni. Vse naše lovce opozarjamo naj si blagovolijo nabaviti pravočasno lovske karte in nikar naj ne hodijo na lov brez predpisanih dokumentov. Vsi prijavljeni člani, ki želijo še dalje ostati v Prekmurskem lov-

II. domača mesarska veselica 23. I. 1937.

skem društvu, kakor tudi oni, ki niso še prijavili vstop v društvo a so vendar lovci, naj čimprej z dopisnico prijavijo in zahtevajo dostavo čekovne položnice v svrhu vplačila članarine, in jim bo društvo takoj dostavilo položnice in po dospelem vplačilu članarine dostavilo člansko izkaznico ter formular za dosego lovske karte. Pristopnina je 25 Din, članarina 83 Din in tiskovina 2 Din, torej skupaj 110 Din. Oni ki so v lanskem letu plačali pristopnino pa plačajo letos samo 85 Din.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Napad „Politike“ na Prekmursko trgovstvo.

Beograjski dnevnik „Politika“ je napisal v svoji novoletni številki na strani 16. obširen članek o romantičnem življenju prekmurskih cigánov, katere poveličuje v taki meri, da se moramo temu naravnost od enega tako popularnega časopisa čuditi. Nimamo namena njegove trditve zanikati in bi se široka javnost še mogoče čudila, da so se ravno iz trgovskih vrst zmislili ljudje nato in se mogoče spodtaknili ob tem članku. Povod za to nam je dalo nekaj drugega in to je žalostno dejstvo, da dopisnik članka, ki je sicer podpisan le z inicijali, nevemo pravega imena ali pseudonima, postavil v zelo slabo luč, tukaj živeče trgovstvo. Mislimo vsaj, da je dopisniku, posebno pa še od tako vodilnega lista, ki je v državi najbolj razširjen, sveta dolžnost, da se informira glede svojih dopisov na merodajnih in zato odgovornih mestih, ne pa da pobere svoje gradivo od raznih neodgovornih elementov, ki imajo pri tem mogoče kake druge namene.

V gori citiranjem članka piše med drugim že v podnaslovu samem, da so ... Cigani s svojimi tihotapskimi podvigi obogatili mnoge trgovce, a sami pa ostali večni reveži. V samem članku pa: „Prekmurski cigani so večji tihotapci. Oni tihotapijo večino v dogovoru s trgovci iz Sobotice in drugih mest. Svoje življenje stavljajo na kocko brez večjega ustezanja, ter za malenkostno nagrado. Iz Avstrije tihotapijo saharin, kokain in ostale droge, vžigalnike, svilo in razno drugo blago. Njim se imajo zahvaliti mnogi trgovci, da so postali bogati. Oni sami so ostali večni reveži. Mnogi so s prestreljenim telesom kot rešeno ob prehodu čez mejo splavali po Muri.“

Z gornjim člankom, ki smo ga v kolikor se je dalo, prevedli v slovenščino, je pisec „A. M.“ na zahrbtn način napadel in oklevetal prekmursko trgovstvo, ki je primorano iskati pred sodiščem zadoščenje.

Prekmurci smo sicer že navajeni na take članke. Saj hoče vsakdo, ki čuti v sebi več ali manj časnikarske krvi in ki slučajno zaide med nas, napisati o Prekmurju nekaj zanimivega. Če mu je življenje v Prekmurju premalo zanimivo in premalo romantično, pa pride do veljave njegova fantazija. Dali je orisal resnično življenje, za pisca ni važno, važno je le, da je članek zanimiv. Na to stališče se je postavil tudi gospod „A. M.“, ko je napisal citirane vrste. Njegova osebna ambicija, da zapiše nekaj zanimivega, mu je bila važnejša, kakor pa dober glas prekmurskih trgovcev.

Vsakemu, ki le malo pozna razmere v Prekmurju in življenje cigánov

je znano, da se bavijo cigani le v skrajno redkih slučajih s tihotapstvom in tudi tedaj gre le za predmete najmanjših vrednosti. Predrzna in naravnost smešna je torej trditev, da bi se cigani obrtoma bavili s tihotapstvom. Da bi bili cigani v dogovoru s trgovci, je sad piščeve bujne fantazije. Informirali smo se na merodajnih mestih o zadevi, ter smo se prepričali, da tekom 18 let ni bil nobeden prekmurski trgovec niti obsojen niti v preiskavi, radi tega, ker je kupil ali prevzel od cigánov vtihotapljeno blago.

Res je, da so se nekateri prekmurski trgovci po vojni obogatili, vendar je to sad njih pridnega in varčnega dela ter povojne konjunktore. Najbolj nazorno prikazuje piščevo bujno fantazijo trditev o prestreljenih ciganskih truplih ob prehodu čez mejo, katera so splavala po reki Muri. Kdor pozna le malo zemljepisa, ali vrže le en sam pogled na zemljevid Prekmurja, mora vedeti, da meje med Avstrijo in Prekmurjem ne tvori nikjer reka Mura, temveč tvori Mura le mejo med Avstrijo in Slovenskimi goricami. Iz Avstrije torej ni mogoče priti čez Muro v Prekmurje! Sicer pa tudi nobena tukajšnja oblast ne ve ničesar o tem, da bi bil kdajkoli ustreljen kak cigan radi tihotapstva. Naj omenimo tudi piščevo stališče, ko trdi, da se tihotapijo največ kokain in ostale droge, ta trditev je spet takorekoč smešna, ko vendar nebodo uporabljali za tako tihotapstvo popolne analfabete in bodo v slučaju takega tihotapstva imeli vsaj iza kulis bolj inteligentne osebe. Zvedeli smo pa tudi to, da specijelno za tihotapstvo teh kemikalij ni bil sploh nihče še kaznovan ne med cigani, temveč tudi med ostalim prebivalstvom ne. Tudi ni napisal še dosedaj nobeden časopis, da bi tihotapili skozi Prekmurje v tuje države tozadevne kemikalije, od nosno te stvari iz tujih držav skozi Prekmurje v našo državo. Sicer bomo pa dali piscu, kot že zgoraj omenjeno priliko, da bo svoje trditve dokazal pred sodiščem in s tem tudi pred široko javnostjo ter s tem zaenkrat končamo.

KMETIJSTVO

Konjereja.

Porod.

(Nadaljevanje.)

Znano je, da žrebi kobila navadno v nočnih urah, nekako med 9. zvečer in 4. jutraj. Tudi krave in svinje kotijo najrajše po noči, torej v času, ko je najbolj mirno. Tu že narava kaže, da hoče imeti pri tem procesu mir. Le naši kmetje nočejo in nemorejo razumeti, da hoče imeti tudi žival pri tem važnem življenskemu pojavu mir.

Med domačimi živalmi kobila najlažje rodi, torej ne moti jo pri žrebenju s prenagleno pomočjo, da z nerodnostjo in neznanostjo vsega ne pokvariš! Mlajši nezadostno izkušeni konjerejci naj naprosijo za take slučaje starejše dobre in izkušene konje-

rejce, da jim pridejo pomagat nadzorovati žrebenje. Normalno žrebenje poteče jako hitro. Če pa opazite pri porodu zastoj, bodisi v tem ali drugem oziru, pokličite takoj strokovnjaka živinozdravnika. Kobilu pa pustite v miru, ker vsak nestrokovni poseg lahko pokvari vse tako, da tudi najboljši strokonjak nemore več popraviti. Žrtev težkega poroda pri kobilu sta največkrat oba, mati in mladič, zato treba pri teh še več previdnosti. V dostih slučajih pa le narava sama pomaga, čeravno se od začetka zdi, da kobila ne bo mogla žrebiti. Porodni popadki (tekočine, krči) največkrat sami naravnajo mladiča, ki je bil poprej v nemogoči legi, tako, da kobila le lahko ožrebi, pa če tudi nekaj pozneje, brez človeške pomoči. Popadki pa, ki imajo nalogo naravnati mladiča tako, da lahko spolzne skozi to ozko pot na svet, nastopajo z zadostno močjo le, če je žival v miru. Če je v hlevu ropot, glasen razgovor, se kobilu prestraši in zmoti tako daleč, da popadki izostanejo, s čemur se porod otežkoči, če ne onemogoči. Ta naravni potek zakasnelega naravnanja mladiča v pravilno lego, zmoti tudi predčasna nestrokovna „pomoč“ pri žrebenju. Največ se greši pri prenašnem poseganju v porodni proces, da se nasilno pretrga prvi mehur, ki ima nalogo razširiti in namazati pot mladiču ali pa, da začne takoj, ko otipa eno ali obe noge, za te vleči, ne da bi vedel, kje je druga noga, oziroma glava. S tem prenaglim posegom se mladiča zagozdi na porodni poti med medenične kosti, tako, da je potem največkrat vsaka pomoč tudi po najspretnjšem strokovnjaku, brezuspešna.

Med žrebenjem se sme v hlev spustiti le toliko ljudi, kolikor jih je neobhodno potrebno; vse nepotrebne

gledalce pa se naj iz hleva iztira. To velja tudi pri kravah.

(Se bo nadaljevalo.)

Zidanje silosev.

Kot prejšnja leta, bo tudi letos prispevala kralj. banska uprava h graditvi silosev, je pa čas za prigrisatve le še ta mesec, ker se poznejše prošnje ne bodo več vpoštevale. Tozadevno prijavnico dobi vsak na občini, a priglasi naj se le oni, ki bo res gradil, da s samim prigrisilom ne onemogoča le prispevek onim, ki imajo namen v resnici delati.

Kolike vrednosti ima silos za vsako kmetijo, bo vsakemu najbolj razložil oni, ki ga že ima, potrebno bi pa bilo, da bi imela vsaka kmetija vsaj en silos za rezervo tako v suhih letih, ko primanjkuje krme, kot v deževnih, ko se v jeseni marsikaj ne da posušiti.

Tudi je zadnji čas za prijave na občini za sadna drevesca po polovični ceni. Letos je izjemoma dovolila kralj. banska uprava v večjem obsegu oddajo drevesc na kmetijski šoli v Rakičanu po Din 4 ter gotovo ne bo več tako ugodne prilike oskrbeti si sadno drevje. Drevje drugega razreda, ki je pa tudi dobro, bo pa celo s prispevkom sres. kmetijskega odbora oddajala po ceni Din 2 komad. Prijavite se zato na občini vsaj do 20. t. m.

ZAHVALA.

Ob priliki izgube naše ljube hčerke, sestre

Lidia Lepoša

se vsem sorodnikom, darovalcem venčev ter vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti, najtopleje zahvaljujem.

Posebna hvala velja č. g. duhovniku in kantoru, ter domačim dekletom in gasilski četi.

TRDKOVA, dne 8. I. 1937.

Lepoša Paulina,
sestra in brata.

Zahvala.

Ob bridki nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega soproga brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Flisar Jožef-a

izrekamo vsem, ki so z nami sočustvovali, našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev, vsem ki so mi izrekli sožalje, gasilskemu društvu, mizarškemu cehu, vsem ostalim društvam, prijateljem in znancem ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat srčna hvala!

vdova FLISAR Marija
in žalujoča rodbina.

**Kdor želi kupiti AVTO
naj kupi voz znamke**

ADLER

**Najboljši
Najelegantnejši**

**Najbolj ekonomičen
Najsolidnejši**